

שם העבודה : ה- Non Communicating Adult Pain Checklist: NCAPC ☼

כלי חדש המאפשר הערכת כאב של אנשים עם לקות אינטלקטואלית

שנה : 2009 ☼

מס' קטלוגי : 541 ☼

שם המגיש : מאיר לוטן ☼

שמות המנחים: ד"ר חפציבה ליפשיץ, ד"ר יצחק וייס ☼

עבודת דוקטורט, המחלקה לפיזיותרפיה, הפקולטה לבריאות ורפואת שיניים, אוניברסיטת ברגן, נורבגיה ☼

תקציר המחקר

כאב בעולם החי הנו תופעה מורכבת והכאב האנושי אף מסובך ביותר, עקב היותו מקושר לאסוציאציות נפשיות מורכבות על ידי החווה. לאור מורכבות זו, הערכת כאב הנה הליך מסובך ביותר ובדרך כלל קשה לאימות ולתיקוף.

עבודה זו תעסוק בנושא הערכת כאב תסקור את הבעייתיות בהערכת כאב וגורמים אפשריים לטעות בעת הערכת כאב. העבודה תיגע בתחום של הערכת כאב באוכלוסיות מיוחדות (כמו: יילודים, ילדים, קשישים ואנשים עם יכולת תקשורתית מוגבלת) ותעלה דילמות תיאורטיות ומעשיות בתחום אמידת הכאב. כמו כן יוצגו עקרונות לכלי האידיאלי התיאורטי להערכת כאב ויפורטו נקודות עתידיות בתחום הערכת כאב.

בהמשך תתואר האוכלוסייה עם לקות אינטלקטואלית ונתונים המעידים כי אוכלוסייה זו הנה אוכלוסייה בסיכון בכל הנוגע לחוויות כאב. כמו כן, יתוארו הקשיים בהערכת כאב הספציפית באוכלוסייה זו. בהמשך יוצגו השלבים בבנית כלי הערכה לאוכלוסייה עם לקות אינטלקטואלית. הכלי החדש הקרוי Non NCAPC Communicating Adults Pain) (Checklist Inter Rater) נבדק במספר שלבים ונמצא מציג תוקף מבנה, מהימנות גבוהה של בודק יחיד (Intra Rater reliability) $p=0.94$ מהימנות גבוהה בין בודקים (Inter Rater reliability) $p=0.92-0.91$, רגישות גבוהה לכלל האוכלוסייה עם לקות אינטלקטואלית ולאנשים במכלול הרמות של הלקות האינטלקטואלית ($SRM=2.1$). מהימנות פנימית טובה ($\text{Alpha}= 0.77$) הכלי החדש אף נבדק ונמצא ישים במסגרת קלינית.

במהלך שנים רבות קלינאים לא הבינו במלואה את הערכת והטיפול בכאב אצל אנשים עם לקות

אינטלקטואלית. ללא בסיס ידע רחב נותר לקלינאי להסתמך אך ורק על שיקול אישי סובייקטיבי. הערכות אישות

אלו מוטות מאדם לאדם לאור ניסיון העבר, ומבנה האישיות של הקלינאי ולכן הביאו ליצירת מיתוסים ביחס

לתפישת הכאב של אנשים עם לקות אינטלקטואלית. אשר הביאו בהמשך לתת טיפול במצבי הכאב של אוכלוסייה

.וז

כעת משהפרכו המיתוסים לאור ממצאים מחקריים ברורים (Schechter, 1989; Schechter et al., 1993), ברור כי הקלינאי חייב לספק טיפול המבוסס על ידע. ישנם כיום נהלים לטיפול בכאב לאוכלוסיות שונות, אשר פורסמו כדי לחנך ולהדריך את האנשים הפועלים במסגרת מקצועות הבריאות (Agency for Health Care Policy and Research, 1992; (American Pain Society, 1992; Berde et al., 1990; Zeltzer, et al., 1990 ויש ליישם בחיי היום-יום של מטופלים עם לקויות שונות. הדרכה נכונה תביא למחויבות אישית של כל אדם המועסק במסגרת מערכת השירותים הניתנת לאדם עם ל.א. למודעות גוברת, לאיתור מוקדם ומדויק יותר של מבי כאב באוכלוסייה זו ולכן גם לשיפור הטיפול. הממצאים העולים מהמחקר הנוכחי וממחקרים דומים בתחום נותנים כלים טובים אשר מחייבים כי תת-טיפול בתופעת הכאב של אנשים עם ל.א. תדחה כסטנדרט לקוי ותוחלף בעבודה מיומנת ומקצועית אשר תאפשר הפחתת סבלם היומיומי של אנשים עם ל.א. ה-NCAPC נמצא רגיש ויעל לאיתור כאב באנשים עם לקות אינטלקטואלית בכל רמות הלקות האינטלקטואלית בסיטואציות שונות ובמצבי כאב שונים ויש ליישם את השימוש הקליני בכלי האמור.